

Grujo Bjeković, *Fakultet fizičke kulture Pale*
Đorđe Arnaut

DIJAGNOSTIKA STANJA GRAĐE STOPALA KOD DJECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA U USTANOVU ZA PREDŠKOLSKO VASPITANJE I OBRAZOVANJE „SOKOLAC“ U SOKOCU

UVOD

Uslovi života savremenog čovjeka pa i djece do polaska u školu bitno utiču na njihovu smanjenu fizičku aktivnost. Smanjena fizička aktivnost kod djece, posebno one do polaska u školu, uslovljava njihove manje funkcionalne i bioritmičke sposobnosti i utiče na držanje tijela koje dovodi do različitih deformiteta.

U razvoju djece vlada određena postupnost, kontinuiranost i intermitentnost. U toku dječijeg razvoja nastaju novi kvaliteti usavršavanjem nervnih struktura, psiholoških funkcija, motoričkih sposobnosti i motoričnih znanja.

Jedan od važnih pokazatelja pravilnog razvoja djece smatra se status svoda stopala.

Stopalo je važan funkcionalni segment čovječijeg organizma, koji se u toku evolucije formirao i omogućio čovjekove statičke i dinamičke funkcije, odnosno stajanje, hodanje, trčanje i skakanje. Narušavanje anatomske strukture stopala dovodi do pojave deformiteta kod djece mlađeg uzrasta, a naročito ravnog stopala.

U novije vrijeme sve je veći broj djece u obdaništima sa tim oblicima deformiteta, a taj broj se pri završetku škole povećava. Stoga pedagozi koji rade sa djecom počevši od predškolskog uzrasta preko osnovne i srednje škole do fakulteta moraju biti adekvatno educirani i osposobljeni za kvalitetno provođenje prevencije, pravovremenog otkrivanja i ispravljanja deformiteta i očuvanju pravilnog držanja tijela.

1. PREDMET I ZNAČAJ ISTRAŽIVANJA

1.1. Predmet istraživanja

Predmet ovog istraživanja se odnosi na ispitivanje stanja građe stopala kod djece predškolskog uzrasta. Istraživanje je izvršeno u Ustanovi za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Sokolac“ u Sokocu.

Predmetom istraživanja mogu se smatrati i same primjene tehnike i metode istraživanja na osnovu kojih je izvršena procjena deformiteta stopala.

Takođe, potrebno je analizirati i samu ulogu obdaništa i mogućnost primjene ovih tehnika i metoda i procjene od strane pedagoga koji rade sa djecom predškolskog uzrasta.

1.2. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja je dobivanje stvarnih saznanja i rezultata o građi stopala. Posebni ciljevi ovog istraživanja su:

- utvrditi zastupljenost deformiteta stopala kod djece predškolskog uzrasta,
- utvrditi razliku deformiteta među polovima,
- analizirati metode koji se primjenjuju u ovom istraživanju,
- sumirati i statistički predstaviti sve podatke dobivene ovim istraživanjem.

2. HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA

Hipoteze istraživanja prizilaze iz predmeta postavljenih ciljeva i zadataka istraživanja. Opšta ili generalna hipoteza glasi: Hg učestalost deformiteta stopala kod djece u Ustanovi za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Sokolac“ u Sokocu zastupljena je u znatnoj mjeri.

Ostale hipoteze glase:

H₁ Nema značajnih razlika u pojavi ravnih stopala među polovima,

H₂ Deformiteti stopala u ispitivanoj sredini, često se otkrivaju tek polaskom djeteta u školu, zbog nedovoljne informisanosti, nebrige i nepažnje.

3. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

3.1. Tok i postupak istraživanja

Istraživanje je započelo 22.12.2006. godine i završeno 26.12.2006. godine. Mjereni su dječaci i djevojčice Ustanove za predškolsko vaspitanje i obrazovanje „Sokolac“ u Sokocu, uzrasta od 4-6 godina života. Sva djeca koja su bila tih dana u obdaništu uzeta su kao uzorak. Mjerenja su vršena u prostorijama u kojima su djeca i boravila. Jedino kod treća grupe djece, kojih ima i najviše, istraživanje je vršeno u posebnoj prostoriji.

Djeca su bila obučena onako kako su i boravila u obdanštu, a za potrebe istraživanja bila su bosa.

Mjerenje su vršila dva lica. Prvo je lice obavljalo mjerenje, a drugo je

upisivalo podatke dobivene mjerenjem u kartone namjenjene za ovo istraživanje.

3.2. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika obuhvatao je 51-no dijete podjeljeno po uzrastu u tri grupe. Svaka grupa je podjeljena na dječake i djevojčice (tabela 1). Na osnovu ovih uzoraka procjenice se dijagnostika stanja stopala kod djece predškolskog uzrasta.

Tabela 1

Grupa	Godište	Broj djece	Broj djevojčica	Broj dječaka
I	2000.	35	12	23
II	2001.	6	2	4
III	2002.	10	8	2
Cijeli uzorak		51	22	29

3.3. Tehnika mjerenja

Ispitanik stoji paralelno i malo razmaknutih stopala na čvrstoj i ravnoj podlozi. Posmatrač na ostojanju 1-2 metra posmatra Ahilovu tetivu, pete i položaj fibije.

Posmatranjem sa bočne strane utvrđuje se odnos između stopala i potkoljenice i položaj i izgled svoda stopala.

Sa prednje strane posmatra se položaj prstiju i palca.

Radi preciznosti utvrđivanja spuštenosti stopala, korišćena je metoda plantografije.

3.4. Metoda obrade podataka

Za tumačenje plantografije korišćena je dosta pouzdana Thomsen-ova metoda kao i Fribendova metoda za dužinu stopala i visinu risa.

4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

U ovom istraživanju korištene su naprijed navedene metode i tehnike koje su dovele do određenih rezultata koji će biti predstavljeni u ovom poglavlju rada.

Navedeni podaci predstavljaju statističku obradu sirovog materijala, koji je prikupljen u praktičnom dijelu istraživanja.

Svi podaci koji su dobiveni su rezultat stvarnog stanja stopala kod djece obuhvaćenih ovim istraživanjem.

U tabeli dva prikazano je stanje svoda stopala kod ukupnog broja djece. Od 51-og djeteta ravno stopalo ima 41,40% dječaka, a 27,30 djevojčice.

Tabela 2

Pol	N	Normalno stopalo		Ravno stopalo	
		n	%	n	%
Ž	22	16	72,70	6	27,30
M	29	17	58,60	12	41,40

U tabeli 3. prikazano je stanje stopala kod I grupe djece. Od njih 35, dvanaest djevojčica i dvadesettri dječaka, 33,30% dječaka imaju deformitet ravnog stopala, a 47,80% djevojčica. Normalan svod stopala ima 52,50% dječaka i 66,70% djevojčica.

Tabela 3

Pol	N	Normalno stopalo		Ravno stopalo	
		n	%	n	%
Ž	12	8	66,70	4	33,30
M	23	12	52,20	11	47,80

U tabeli 4 prikazano je stanje stopala kod II grupe djece, ukupno 6, dvije djevojčice i četiri dječaka i u ovoj grupi nije se javio deformitet ravnog stopala.

Tabela 4

Pol	N	Normalno stopalo		Ravno stopalo	
		n	%	n	%
Ž	2	2	100	-	-
M	4	4	100	-	-

U tabeli 5. prikazano je stanje stopala kod III grupe djece kojih je bilo 8 djevojčica i 2 dječaka. Ravno stopalo ima 50% dječaka i 25% djevojčica

Tabela 5

Pol	N	Normalno stopalo		Ravno stopalo	
		n	%	n	%
Ž	8	6	75,00	2	25,00
M	2	1	50,00	1	50,00

N- ukupan broj djece po polovima

n – broj ravnih – normalnih stopala

%- procenat ravnih – normalnih stopala u odnosu na N

U tabeli 6 prikazana je prosječna dužina stopala kod ukupnog broja djece N-51. Prosječna dužina stopala kod djevojčica je 18,60, a kod dječaka 18,80.

Tabela 6

Pol	N	Prosječna dužina stopala (cm)
Ž	22	18,60
M	29	18,80

U tabeli 7. prikazana je prosječna dužina stopala kod I grupe djece N-35. Od 12 djevojčica prosječna dužina je 19,50, a od 23 dječaka prosječna dužina je 19,60.

Tabela 7

Pol	N	Prosječna dužina stopala (cm)
Ž	12	19,50
M	23	19,60

U tabeli 8. prikazana je prosječna dužina stopala kod II grupe djece N-6. Prosječna dužina je 18,70 kod djevojčica, a kod dječaka 18,20.

Tabela 8

Pol	N	Prosječna dužina stopala (cm)
Ž	12	18,70
M	23	18,20

U tabeli 9. prikazana je prosječna dužina stopala kod III grupe djece N-10. 17,20% je prosječna dužina i kod dječaka i djevojčica.

Tabela 9

Pol	N	Prosječna dužina stopala (cm)
Ž	8	17,20
M	2	17,20

U tabeli 10 prikazana je prosječna visina risa kod ukupnog broja djece N-51. Prosječna visina risa kod djevojčica je 4,80, a kod dječaka 5,25.

Tabela 10

Pol	N	Prosječna visina risa (cm)
Ž	22	4,80
M	29	5,20

U tabeli 11 prikazana je prosječna visina risa kod I grupe djece N-35. Od 12 djevojčica prosječna visina risa je 5,20, a od 23 dječaka visina risa je 5,30.

Tabela 11

Pol	N	Prosječna visina risa (cm)
Ž	12	5,20
M	23	5,30

U tabeli 12 prikazana je prosječna visina risa kod II grupe djece N-6. Prosječna visina risa kod djevojčica je 4,70, a kod dječaka 4,90.

Tabela 12

Pol	N	Prosječna visina risa (cm)
Ž	2	4,70
M	4	4,90

U tabeli 13 prikazana je prosječna visina risa kod III grupe djece N-10. Prosječna visina risa kod djevojčica je 3,70, a kod dječaka 4,50.

Tabela 13

Pol	N	Prosječna visina risa (cm)
Ž	2	3,70
M	4	4,50

ZAKLJUČCI

Cilj istraživanja je bio da se dobiju relevantni podaci koji će predstaviti pravo stanje kod djece predškolskog uzrasta u obdanišu „Sokolac“ u Sokocu na uzorku od 51-og djeteta. Analiza rezultata dobivenih nakon provedenog istraživanja pokazuje da je kod jednog broja djece obuhvaćenih uzorkom prisutno ravno stopalo funkcionalnog stadija. Ravna stopala su prema rezultatima zaastupljeniji kod dječaka nego kod djevojčica. Uočena ravna stopala ne moraju biti konačna. Ukoliko se na njih ne obrati pažnja i djeca ne uključe u planski i organizovan tretman, oni mogu i napredovati i prerasti u ozbiljan i teži oblik. S obzirom na to obdanište bi trebalo organizovati redovne sistematske preglede djece u toku kojih će u saradnji sa ostalim stručnjacima posebna pažnja obratiti na identifikaciju ravnog stopala kod djece. Tako bi se na najbolji način kod djece kod kojih je uočen neki deformitet uz pomoć vaspitača i medicinskog osoblja, kroz redovno, sistematsko i plansko provođenje kvalitetnih programa ovi nedostaci prevenirali i liječili.

LITERATURA

1. Bjeković, G., Bratovčić, V. (2005): Korektivna gimnastika sa kineziterapijom. Fakultet fizičke kulture Univerziteta Istočno Sarajevo
2. Bjeković, G., Čalija, M. (2000): (Ne)pravilno držanje tijela. Fakultet fizičke kulture Univerziteta Istočno Sarajevo
3. Jovović, V., Marušić, R. (1996): Deformiteti stopala kod učenika ranog adolescentnog doba u Crnoj Gori. Fizička kultura 1-2 : 36-41, Podgorica
4. Kosinac, Z. (1995): Spušteno stopalo - pes planovalgus. Sveučilište Split
5. Kosinac, Z., Kukolas, R. (1988): Transferzalna analiza statusa stopala kod učenika starih 6-10 godina u Splitu. Fizička kultura, 3 : 111-113, Beograd.
6. Prokić, D., Vukoje, O., Arsić, O., Tomašević, V. (1974): Metoda plantograma u dijagnozi ravnih stopala kod školske djece. Sportskomedicinske 4-6, Ljubljana.
7. Pelemiš, M., Stević, M. (2004): Deformiteti stopala učenika nižih razreda osnovne škole. Kongres antroploga BiH, Trebinje.

DIAGNOSTIC FORMATION OF CHILDREN'S FEET FORMATION IN KINDERGARTEN AGE IN INSTITUTION FOR KINDERGARTNER EDUCATION AND UPBRINGING "SOKOLAC" IN SOKOLAC

Summary

The subject of this particular research is to figure out the formation of feet in kindergartner kids age in Institution for kindergartner education and upbringing "Sokolac" in Sokolac.

The goal of this research is to get the information and results of formation feet arc and level of deformation in kinds in kindergartner. The samplers of examinees included 51 kids divided in tree groups.

The methodology used to check children's feet structure for this research was plentografy.

The analysis obtained after this research is showing that 27,7 of girls had flat feet and 41,4 girls had flat feet.

The Research results shows that the flat feet s are in the range of functional changes.